

KMETSKI LIST

Št. 32.

Ljubljana, 7. avgusta 1940

Leto XXII

Kmetje združite in spoštujte se med seboj

8. avgusta bo dvanajst let, odkar počiva pod zeleno rušo telo Stefana Radića, tega edinstvenega kmetkega moža, ki je v kmetki ideji in kmetkem gibanju ustvarjal najčistejšo posodo in obliko za življenjsko manifestacijo hrvatskega, slovenskega, srbskega in bolgarskega narodnega kmetkega genija. Čim bolj se živa podoba tega kmetkega borca odmiče v zgodovino, tem večja in silnejša stoji pred nami vsa njegova duševna in idejna stvaritev. Kar je v tej idejni stvaritvi pristranega trenutnega, izginja, ostaja pa in živi mogočna ideja močne kmetke demokratične državne tvorbe južnih Slovanov. Zakaj kmetko gibanje, ki ga je bil zasnoval pok. Radić, ni v svojih idejnih temeljih in perspektivah omejeno in vezano le na njegovo ožjo domovino Hrvatsko, temveč je v družabno socialnem oziru splošno, vsenarodno, človečansko, v narodno političnem oziru pa predvsem — jugoslovansko.

Bojim se za državo

»Bojim se za državo!« je bila Radićeva prva in največja skrb v tistih usodnih dneh naše politične zgodovine. Kdor si takratne dni pokliče v spomin, ta bo spoznal, da je Radić takrat ravnal kot velik izkušen politik in državnik. Ne telesna bolečina, ne ožji interesi, ne splošna žmeda in negotovost niso velikega kmetkega vodje za hip spravili iz ravnovesja. Miren in zaskrbljen je v tistih usodnih dneh postavljaj nad vse — koristi skupnosti, usodo državne celote. Vprav v tej gesti je mogoče najjasnejše spoznati pok. Stefana Radića kot treznega in dalekovidnega državnika, ki mu je dobrobit celote najvišja zapoved, vprav v tem se očituje njegova sorodnost političnega talenta z velikim češkoslovaškim kmetkim voditeljem in državnikom pok. Antoninom Švehlo. S to veliko državniško gesto je pok. Radić mesec dni pred svojo smrtjo v svojem in v imenu Hrvatske jasno poudaril konstruktivnost in načelno državotvornost hrvatskega kmetkega gibanja. Kakor je v hrvatskem kmetku živo in globoko zasidrana vsa veličina duha in ideje pok. Stefana Radića, tako bo brezdvomno vprav ta Radićev duh konstruktivnosti in kmetke demokracije, ki ga je bil veliki vodja zapustil v oporoki kmetki Hrvatski, najmerodajnejše vodilo tudi za današnje dni, ko se ustvarja nova politična doba konsolidacije, složnega sožitja in pametnega ter plodonosnega sodelovanja. In že samo radi tega je treba šteti pok. Radića med naše največje politične voditelje, zakaj njegove ideje niso bile za včeraj in za danes, temveč kaži-pot v bodočnost. Mučeniška njegova smrt nas je vse Jugoslovane brez izjeme zadolžila za široko idejo

jugoslov. kmetke demokracije

Stefan Radić je bil eden redkih, ki je spoznal ne le politično, temveč predvsem družabno socialno važnost narodne države, sloneče

na kmetstvu. »Kmetje, združite se in spoštujte se med seboj! Vi ste prva in edina sila na svetu zato, ker pridelujete kruh, brez katerega ni življenja!« je učil Radić. Vsa njegova skrb je bila potem, ko je spoznal, da »gospode« ni mogoče spreobrniti ter ji dopovedati, da je

najprej narod in da je ta narod kmetko ljudstvo, posvečeno vasi in njenemu človeku. Neumorno je učil, ni se bal groženj in preganjanj in zasramovanja, s ponosno glavo je šel ne štetokrat v ječo, prepričan, da mora kmetko ideja naposled le zmagati. In kmetko ljudstvo ga je razumelo. Šlo je z njim, se dramilo, trlo okove jerobstva in se organiziralo kot najvažnejši družabni nosilec. Po njegovih idejah postaja odločujoč gospodarski in politični činitelj, ki mu po moči in številnosti pripada prvo mesto v državi.

Državni politični nauki pok. Stefana Radića so kmetstvu neizčrpna zakladnica moči in notranje, duševne sile kmetstva, njegovo voditeljstvo pa vzor resničnega politika, »zakaj narodu so koristni le tisti politiki, ki ustvarjajo in ki po svoji smrti zapuščajo narodu velika dela, vse, kar so z delom in duhom ustvarili, ni več njih zasebna lastnina, temveč skupna last vsega naroda«. Tak, narodu koristen in za narod zaslužen politik je bil pok. Stefan Radić.

Za obletnico njegove mučeniške smrti, ki ga je doletela v službi in na straži za dobrobit in za bodočnost kmetke Jugoslavije, ponovimo njegovo naročilo: »Kmetje, združite se in se spoštujte med seboj!«

Zunanja politika sedanje Rusije

V četrtek 1. t. m. je imel komisar za zunanje zadeve Molotov na seji vrhovnega sovjetskega sveta v Kremlju velik zunanjepolitični govör, ki je vzbudil mogočne odmeve po vsem svetu.

Uvodoma je omenil vključitev baltskih držav, Besarabije in Bukovine v Sovjetsko zvezo. Zlasti predstavnike Besarabije in Bukovine so v Moskvi sprejeli z velikimi vojaškimi častmi in jim je narod prirejal navdušene in prisrčne manifestacije.

V uvodu je tudi naglasil, da so se v štirih mesecih po zadnjem zasedanju vrhovnega sovjeta odigrali v Evropi dogodki dalekosežne važnosti. Po vojnih operacijah, ki jih je izzvala Nemčija najprvo na Norveškem, nato pa na Danskem, Nizozemskem in v Belgiji ter se končno ustavila na ozemlju Francije, je zavzela evropska vojna velik obseg. 10. junija se je Italija priključila Nemčiji ter napovedala vojno Angliji in Franciji. S tem je četrta evropska velesila stopila v vojno.

USODA FRANCIJE

Od letošnje pomladi dalje so se vojni dogodki razvijali zelo naglo. Med vsemi temi dogodki je najvažnejši poraz in kapitulacija Francije. V poldrugem mesecu je nemška armada zlomila ne samo francoski odpor, marveč prisilila Francijo tudi k podpisu premirja, po katerem so večino francoskega ozemlja vključno Pariz, zasedle nemške čete. Francija

je sicer dobila s tem primirje, vendar pa še nobenega miru. Mirovni pogoji še sploh niso znani.

Od vseh zaveznikov, ki so se borili proti Nemčiji in Italiji, je ostala sedaj samo Anglija, ki je odločena nadaljevati vojno, pri čemer se opira na pomoč ameriških Zedinjenih držav. Francija je pokazala izredno slabost. Jasno je, da ne gre zgolj za slabo vojaško pripravljenost, dasi je tudi ta vzrok važen in splošno znan. Nič manjše vloge pa ne igra okolnost, da so vladujoči krogi v Franciji v nasprotju z Nemčijo prezirali vlogo Sovjetske Rusije v evropskih zadevah. Dogodki zadnjih mesecev pa so tudi dokazali, da vladajoči krogi v Franciji niso bili povezani z narodom, da se niso opirali na narod, marveč so se svojega lastnega naroda bali, ki je po svojih tradicijah po vsej pravici užival sloves najbolj svobodoljubnega naroda. To je najresnejši in najvažnejši vzrok slabosti Francije. Francoski narod je postavljen sedaj pred izredno težko nalogo, da na eni strani začeli hude rane, ki mu jih je zadala vojna, na drugi strani pa da izvede prepotreben preporod. To so naloge, ki jih ni mogoče rešiti s starimi metodami.

NEMCIJA — ANGLIJA

Nemčija je dosegla v dosedanem razvoju vojne velike uspehe, toda ni še dosegla svojega glavnega cilja, da bi končala vojno tako, kakor si to sama želi. 19. junija je kancelar

Hitler naslovil na Anglijo apel za sklenitev miru, toda angleška vlada je ta apel zavrnila. Hitler je zahteval kapitulacijo Anglije, toda Anglija je odgovorila, da bo nadaljevala borbo z vsemi sredstvi do kraja. To pomeni, da se Anglija ne misli odreči svojim pozicijam in svoji vlogi in da hoče nadaljevati borbo za svetovno nadoblast, čeravno bo ta borba po porazu Francije in z vstopom Italije v vojno na strani Nemčije za Anglijo mnogo težja. Kakšen bo konec te vojne in kdaj je bo konec, tega še ni videti. Verjetno je, da se nahajamo pred novim razdobjem skrajne poostitve borbe med Nemčijo in Italijo na eni ter Anglijo na drugi strani, pri čemer podpirajo Anglijo Zedinjene države.

ODNOŠAJI Z VELESILAMI

Vsi ti dogodki pa niso dovedli do nobene spremembe sovjetske zunanje politike. Sovjetska Rusija hoče ostati zvesta svoji dosedanji politiki miru in nevtralnosti. Naši odnošaji do Nemčije, ki so bili urejeni pred dobrim letom, odgovarjajo slej ko prej sklenjenemu dogovoru. Z naše strani smo ta dogovor dosledno izvajali in s tem odstranili vsako možnost trenja med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Razvoj dogodkov v Evropi tega dogovora ni omajal. V zadnjem času si je sicer izvestni tuji, zlasti angleški tisk prizadeva in spekuliral na možnost nesporazumov med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo, toda vsi ti poskusi so bili tako z naše kakor z nemške strani odločno zavrjeni.

Ugotoviti moram, da so se tudi naši odnošaji do Italije v zadnjem času izboljšali. Izmenjava misli z Italijo je pokazala, da obstoja vsa možnost, da pride na področju zunanje politike med obema državama do sporazuma.

Sovjetsko-angleški odnošaji se niso v nobenem pogledu spremenili. Priznati moram, da je po vseh akcijah, ki so bile vprizorjene s strani Anglije proti Sovjetski Rusiji in o katerih je bilo že ponovno govora, težko pričakovati boljši razvoj odnošajev, čeravno moramo smatrati imenovanje Crippsa za angleškega poslanika v Moskvi kot izraz angleške želje, da bi se njeni odnošaji do Sovjetske Rusije izboljšali.

Molotov je nato obširno govoril o zopetni priključitvi Besarabije in severne Bukovine ter orisal razvoj dogodkov, ki so dovedli do izpremembe in do priključitve baltskih držav Sovjetski uniji.

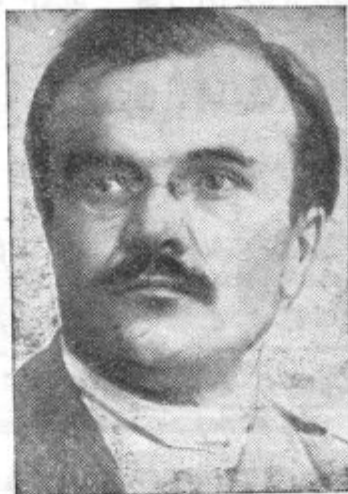
RUSIJA IN MI

Kar se tiče balkanskih držav, moram predvsem omeniti razveseljiv in važen dogodek, ki ga predstavlja obnova rednih diplomatskih odnošajev z Jugoslavijo. Po prvotni obnovi trgovinskih odnošajev so bili pod vtisom splošnega mednarodnega razvoja sedaj obnovljeni tudi diplomatski odnošaji in upravičeno lahko upamo, da bo prišlo do tesnih prijateljskih vezi s to vodilno balkansko državo.

RUSIJA IN TURČIJA

Z Bolgarijo so odnošaji v najboljšem razvoju in jih narekujejo tudi številni skupni interesi. Prav tako so tudi odnošaji s Turčijo dobri, dasiravno moram ugotoviti, da so napravili v Nemški Beli knjigi objavljeni dokumenti dokaj neprijeten vtis. Turška vlada je dala sovjetski vladi o tem naknadna pojasnila, vendar pa bo potrebno, da se odnošaji s to južno sosedo do kraja razčistijo. Ti dokumenti dokazujejo pravilnost sovjetske politike, da mora tudi na svojih južnih mejah biti v stalni čuječnosti.

Nato je omenil odnošaje s Finsko in poudaril, da je nadaljnji razvoj dobrih in prijateljskih odnošajev odvisen v prvi vrsti od finske vlade. Kar se tiče skandinavskih držav, je položaj Norveške še nejasen, s Švedsko pa vežejo Sovjetsko Rusijo skupni interesi, zlasti na gospodarskem področju, kar je prišlo do izraza tudi v pravkar sklenjeni trgovinski pogodbi.

Molotov

JAPONSKA IN USA V RUSKI LUČI

Govoreč o odnošajih z Japonsko, je poudaril, da sestava nove vlade na Japonskem ne nudi še nobenega jamstva za jasnost japonskih

ciljev glede sovjetsko-japonskih odnošajev. Vsiljuje se misel, da hoče Japonska izrabiti sedanje homatije v Evropi za svojo ekspanzijo na jug. Evropski dogodki dajejo mnogo možnosti za japonsko politiko v tej smeri, toda načrti sedanje Konojeve vlade za Rusijo ne pomenijo nobene jasnosti.

Govoreč o Zedinjenih državah je bil Molotov zelo oster. Izjavil je takoj v začetku, da bi prav za prav ne imel dolžnosti mnogo govoriti o odnošajih Rusije z Zedinjenimi državami, ker v tem pogledu nima povedati ničesar dobrega. Kritiziral je stališče Zedinjenih držav do baltskih držav in osobito njih nenaklonjenost napram Sovjetski uniji. V ostalem je Zedinjenim državam v zvezi z evropsko vojno pripisal čisto imperialne težnje, zaradi katerih mora biti Rusija stalno in budno na straži.

Ob koncu svojega govora je Molotov še posebej opozoril na odredbe Stalina, da bo morala Rusija odslej biti v popolnem mobilizacijskem stanju, da bo morala podvojiti vse svoje napore za notranjo utrditev, za vsestransko oborožitev in popolno pripravljenost na napad s strani katerega koli sovražnika.

Poštena in pravična reforma

Naš zemljepisni položaj je najlepši v Evropi. Od visokih vrhov alpskega gorovja preko lepih in prostranih ravnin in gostih šum se razširja naša domovina do sinjega morja, širokih vrat v daljni svet. Velika je naša domovina, od Gospe svete do Egejskega morja, od Soče do Balkanskega gorovja. Priden in dober narod biva tod in zemlja je z bogastvom blagoslovljena.

Naša država je z naravnimi zakladi tako bogata, da ni prav nobenega opravičila, če ljudje v tej državi stradajo, če trpe pomanjkanje na čemer koli. Če imamo torej vseeno cele predele, kjer ljudje dobesedno stradajo, če kosi jetika po naših delavskih revirjih in po celih pokrajinah vlada pomanjkanje, potem je tega kriva slaba ureditev našega gospodarstva, nesposobnih vodilnih in odločujočih činiteljev, ali pa pomanjkanje poguma za radikalne, pravične gospodarske in predvsem socialne reforme. Naj bo eno ali drugo, mi s tako ureditvijo, kot je, ne moremo skozi življenje in ne moremo dopustiti, da radi nesposobnosti ali figarstva ali pa celo radi kakih nižjih slabosti peščice ljudi propadajo množice našega delovnega ljudstva. Mi kličemo, opozarjamo in opominjamo na pametno in pošteno reformo, dokler obup ni prevladal razuma in pomanjkanje še ni zarezalo preglobokih ran.

Konec mora biti že enkrat tega mečkanja, neodločnosti in polovičarstva. V urejevanju gospodarskih in socialnih vprašanj mora zavladati brezobzirna pravica, ki ne sme obstati niti pred pragom vsemogočnega inozemskega kapitala. Poznamo in vemo, kakšna so pota mednarodnega kapitala, poznamo kanale, po katerih se odteka dobički neobdavčeni preko naših meja, vemo, da je polno neugodnih vplivov in dogovorov, za katere se vsa ta manipulacija skriva, toda mi ne moremo in ne smemo nikdar dopustiti teh grehov, pa bomo, ko pride čas, zahtevali obračun tudi za nazaj.

Mi si pač upravičeno lastimo pravico povedati, kaj je prav in kaj ne, kajti če imamo, pravico in dolžnost plačevati državi najvišji davek, to je krvni davek, če imamo v času stisk in boj pravico braniti domovino s svojimi življenji, imamo tudi polno pravico povedati, kako bi radi, da se bo uredila in upravljala ta naša domačija. Dobro vidimo, kako si nekateri gospodje skušajo zagotoviti svoje pozicije. Vse to vidimo in vemo. Toda vemo tudi, da tvorimo in pomenimo državo mi delovni ustvarjajoči državljani, da smo torej mi država, ne pa tisti, ki brez dela spravljajo milijone. In kar se bo zdelo nam državljanom prav, to se bo moralo izvršiti, ne pa tako, kot si želi peščica samozancev. Ako nočete uvideti vsa

ta težka vprašanja našega ljudstva, potem boste nosili vso odgovornost za nevdržne razmere, v katere bo ljudstvo zašlo. Kdor hoče prisluhniti narodnemu srcu, ta bo hitro zvedel, kaj hoče in kaj misli.

Čutimo, da prihajajo nad nas časi in težke preizkušnje. V teh velikih trenutkih, ki prihajajo nad Evropo, je prav, da zberemo vse zdrave sile naroda, da nas ti veliki dogodki ne najdejo nepripravljenih. Hočemo, da bomo ta čas trdno zbrani okrog kralja in domovine, hočemo, da bomo obvarovani presenečenj, hočemo, da smo na straži za svojo domovino in našo bodočnost. Zavedamo se dobro teh težkih časov, v katerih živimo in zato bi morali biti zbrani in urejeni, ko je še čas, da ne bo prepozno. Na zahodu Evrope je plamen vojne, iz katerega vsak trenutek lahko švigne blisk in grom do nas. Kdo ga bo gasil, ako nismo moralno pripravljeni?

Lojze T.

PRORAČUN ZA LETO 1940-41 ZNAŠA 14.708.000.000

Koncem julija je imel finančni minister g. dr. Juraj Šutej v ljubljanskem radiu o novih osemmesečnih dvanajstinah od avgusta 1. l. do konca marca 1941. Celoten proračun znaša 14.708 milijonov din in je za 2380 milijonov din večji od lanskega.

Kritje povečanih izdatkov se bo našlo v povečanih dohodkih od neposrednih davkov v višini 970 milijonov din; od tega odpade na večji donos zemljarine 80 milijonov, na večji donos zgradarine 30 milijonov, na večji donos pridobnine 240 milijonov, na večji donos družbenega davka 100 milijonov, na večji donos prometnega davka in luksuznega davka 340 milijonov in na večji donos specialnega prispevka za narodno-obrambni sklad 180 milijonov.

Nadalje je predvideno povečanje dohodkov od trošarin v višini 250 milijonov, taks v višini 170 milijonov in carin v višini 220 milijonov. Končno znaša povečanje dohodkov monopolov 300 milijonov in povečanje dohodkov od č. nega gospodarstva 471 milijonov.

■ Nove gramofonske plošče so pričeli izdelovati v Rusiji iz snovi, ki je nedrobljiva in petkrat tako trpežna, kakor dosedanje plošče.

■ Največja letalska bitka. Nad Anglijo se je razvila začetkom preteklega tedna do sedaj največja letalska bitka, v kateri je sodelovalo več sto letal. Angleški lovci so sestrelili v tej bitki 20 nemških letal.

Doma in drugod

KRALJEV SPOMENIK V LJUBLJANI

Spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. v Ljubljani so pretekli teden dokončali. Ogromen kraljev lik je postavljen na visok podstavek iz naravnega kamna. Kralj sedi na konju in je obrnjen proti jugu. Sredi drevoreda Zvezde so napravili poseben trg, na katerem so posekali starodavne kostanje, vso Zvezdo preuredili in napravili široke travne grede in v sredini postavili krasen kraljev spomenik, delo kiparja Dolinarja.

Slavnostna otvoritev se bo izvršila na rojstni dan kralja Petra II. 6. septembra t. l.

DESETLETNICA LJUBLJANSKEGA ŠKOFA

V ljubljanski stolnici se je vršila v nedeljo cerkvena proslava desetletnice škofovanja g. dr. Gregorija Rožmana. Proslave škofovega jubileja so se udeležile vse verske organizacije. Škof dr. Rožman si je pri svojih vernikih pridobil za časa svojega dušnopastirskega dela globoko spoštovanje in ugled.

KONFERENCA Z RUSKIM TRGOVINSKIM ZASTOPSTVOM

Zastopniki direkcije za zunanjo trgovino v Beogradu so imeli pretekli teden prvo konferenco s stalnim trgovinskim zastopstvom Sovjetske Rusije v naši državi. Prva konferenca je določila postopek pri izvrševanju trgovinskih poslov med našo državo in Rusijo na osnovi sklenjenega trgovinskega in plačilnega sporazuma.

Naša tekstilna industrija se zelo zanima za uvoz bombaža iz Rusije. V Zagrebu se pripravljajo večja skupina gospodarstvenikov, ki namerava obiskati Rusijo in osebno proučiti možnost trgovinskih poslov.

KATOLIŠKA AKCIJA

na Hrvatskem je predlagala Seljački slogi sodelovanje ob priliki evharističnega kongresa, ki se bo vršil prihodnje leto v Zagrebu v proslavo 1300 letnice, odkar so se Hrvati pokristjani. Poseben odbor Seljačke sloge naj bi ob tej priliki organiziral verski nastop s prepevanjem nabožnih pesmi. Uspeh evharističnega kongresa je odvisen od sodelovanja Seljačke sloge, zato se je Katoliška akcija nanjo obrnila.

TOMO RADIĆ

kmet in najmlajši brat Stjepana in dr. Antona Radića se je nedavno zglasil pri zagrebškem notarju dr. Kostrenčiću in zahteval v svojem in svojih sorodnikov imenu, da se izvede zapuščinjska razprava po dr. Antonu Radiću. V zapuščinjsko maso naj bi spadala v glavnem književna dela dr. Antona Radića ter avtorsko pravo, ki ga ceni brat Tomo na 10 milijonov din. Predsednik Seljačke sloge Rudolf Herceg, ki je izdal Antonova književna dela, je izjavil, da prevzema za to popolno odgovornost.

NEMŠKI INTERESI NA BALKANU

Dunajski tednik za jugovzhodna vprašanja »Südost-Echo« razpravlja v zadnji številki o resničnih interesih Nemčije na Balkanu in pravi med drugim, da ne zasleduje prav nobenih osvajalnih namenov. Nemčija je resnično zainteresirana na dvigu proizvodnje in njena razvrstitev v skladu z nemškimi potrebami je zapoved, ki jo nakazuje sama pamet voditeljem poedinih narodnih gospodarstev. Za izvedbo tega programa želi Nemčija, da se pod njenim vodstvom mobilizirajo avtonomne sile tega prostora za organizacijo mirovnega stanja in prilagode državne razmere politični naravi jugovzhoda tako daleč, kolikor to le gre.

TRGOVINSKA POGAJANJA V ANKARI

V glavnem mestu Turčije se vrše že dalj časa pogajanja za trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Turčijo. Po dosedanjih dogovorih nam bo Turčija dobavila 900 vagonov bombaža in 600 vagonov koruze.

OBLETNICA SMRTI ST. RADIĆA

Obletnico mučeniške smrti pokojnega voditelja in učitelja hrvatskega naroda Stjepana Radića so proslavili po vsej Hrvatski z zadušnicami. Zadušnici v zagrebški stolnici so prisostvovali tudi člani vodstva KDK. Po Zagrebu so bile izvešene črne zastave. Trgovine so bile ta čas zaprte.

FRAMASONI

O prostozidarjih ali framasonih naši ljudje le malo vedo. Malo vedo o njihovih tajnih društvih, ki so organizirana po vsem svetu po tako zvanih ložah. Niti ne vedo mnogo o članstvu prostozidarskih lož, niti o njihovem resničnem delu in vplivu na javno življenje poedinih narodov in držav. Toliko vedo, da so bile in so še najviše glave na Francoskem, na Angleškem in v Ameriki framasoni. Vsakokratni angleški kralj je tudi veliki mojster angleške prostozidarske lože. Prostozidar je tudi Roosevelt, predsednik Združenih držav.

Pač pa vedo naši ljudje mnogo pravljic in pripovedk o prostozidarjih, ki jih trosi med preprost svet časopisje katoliške tiskarne.

To časopisje sicer ne pove ljudem, da so bili framasoni tudi najuglednejši katoliški škofje in kardinali, pač pa to, da stoji vsa politika slovenskih in sploh naprednih ljudi celega sveta pod vplivom skrivnostnih prostozidarskih lož. Po pripovedovanju »Slovenca« in njegovih pomagačev uganjajo prostozidarji strašne reči. V rokah imajo vso moč in ves denar. Zlasti se je kazal njihov vpliv v prevladujoči meri v Jugoslaviji po letu 1935. in je v tem času vse naše gospodarske, po-

litične, kulturne, moralne in socialne razmere tako zastrupil, da je uničenje framazonstva postalo kardinalno vprašanje za rešitev našega naroda in naše države.

Pretekli teden smo čitali v listih, da so vse jugoslovanske lože prenehale delovati in da so se razšle. Sedaj ni nobenega zadržka več, da zvemo za imena te nevarne družbe, in če so bili res pod tujim vplivom in denarjem, naj se jih takoj postavi pred sodišče za zaščito države.

Ne, framasoni niso važna stvar za našega človeka, pač pa kruh, delo, zaslužek, pravičnost in zakonitost. O teh stvareh naj bi katoliško časopisje poročalo kaj več in ne o stvareh, ki jih kmet ne more prijeti. Sicer pa mi poznamo neko drugo mednarodno družbo, ki si je prilastila v tem času ogromne milijone na škodo revnega naroda.

Uradni tečaji

1 napoleondor 350 din, 1 zlata turška lira 398.30, 1 angl. funt 212, 1 ameriški dolar 55, 1 holandski dolar 54, 1 nemška marka 14.80, 1 belga 8.70, 1 penga 8.65, 1 brazilski milrajs 2.95, 1 egiptski funt 211, 1 palestinski funt 210, 1 urugvajski pezos 18.60, 1 argentinski pezos 12.65, 1 čilski pezos 1.25, 1 turška papirnata lira 34, 100 francoskih frankov 100, 100 švicarskih frankov 1251, 100 italijanskih lir 228.80, 100 holandskih goldinarjev 2700, 100 bolg. levov 45, 100 rumunskih lejev 28.50, 100 danskih kron 720, 100 švedskih kron 1325, 100 norv. kron 840, 100 španskih pezet 512, 100 grških drahem 40, 100 čeških kron 150.50, 100 finskih mark 106, 100 letonskih latov 690, 100 iranskih rijalov 100.

Praznik dela in naše žetve

Spričo izrednih razmer letos naša kmetijska mladina ni mogla s svojimi kulturnimi prireditvami v obliki tekem dajati priznanja kmetiskemu delu. Vemo pa, da je to delo temelj vsega življenja in pravi vsake resnične kulture. Slika naše žetve, najlepšega kmetijskega praznika, ko pridne roke pospravljajo zlate žitne darove, ki jih jim je skupna mati zemlja naklonila za trud, ljubezen in zvestobo, naj zato velja kot skromna, a toliko bolj iskrena počastitev kmetijskega in priznanje vaški bodočnosti, naši vrli kmetijski mladini

Kaj se godi po svetu

TAJNA SEJA ANGLEŠKEGA PARLAMENTA

Parlament v Londonu je imel 30. julija sejo. Pred pričetkom je W. Churchill dal na glasovanje predlog, ali naj se razprava o zunanji politiki vrši javno ali tajno. Parlament se je z 204 proti 109 glasovom odločil za tajno zborovanje.

Ker ni bilo podane na to nobene nove izjave, smatrajo v Nemčiji, da to pomeni nadaljevanje vojne. Nemčija in Anglija sta sedaj »med dvema bitkama«. Na angleški molk glede morebitne mirne ureditve spora bo Nemčija dala odgovor z orožjem.

ČAKAMO NA UKAZ VODJE

Državni maršal Göring je imel razgovor z ameriškim novinarjem Wiegandom. Maršal Göring je novinarju izjavil, da so nemške letalske sile popolnoma pripravljene za napad na Anglijo in da nemško letalstvo čaka samo na ukaz vodje.

VATIKAN NE POSREDUJE

Pred kratkim so se razširile govorice, da bo papež posređoval med Nemčijo in Anglijo ter skušal doseči mirno ureditev spora.

Sedaj v Vatikanu vse te vesti uradno odločno zanikajo. Zanikajo tudi vest, da bi bil Osborne, angleški veleposlanik pri Vatikanu, odpotoval v London.

ROMUNSKO VPRAŠANJE

Iz Bukarešte sporočajo, da trenutno ne more biti govora o predložitvi stvarnih predlogov Madžarski in Bolgariji s strani Rumunije.

Kakor znano, zahteva Madžarska, da ji Rumunija odstopi velik del Erdelja, Bolgarija pa zahteva Dobrudžo.

Romunski vodilni krogi zastopajo stališče, da bodo pogajanja glede spornih ozemelj mogoča šele po sedanji vojni.

Bolgarska vlada nasproti temu zahteva takojšnjo rešitev spora, češ da odstopitev Dobrudže

nima nobene zveze z morebitnimi spremembami v romunskem zunanjem ministrstvu.

Na madžarsko-rumunski meji je prišlo že tudi do spopadov, pri katerih je govorilo tudi orožje.

VOJNA

se sedaj razvija poglavitno v zraku. Angleži so doslej bombardirali po lastnih poročilih že nad 100 nemških mest.

Nemške vesti vedo povedati, da ne bo noben angleški zračni napad ostal brez odgovora in krepkega maščevanja.

700 MILIJARD ZA AMERIŠKO VOJSKO

Ameriški kongres je sprejel nove kredite za ameriško vojsko. Določenih je 6.25 milijard dolarjev za organizacijo 1.200.000 vojakov ter za opremo vojnih sil. Celotni krediti, ki so bili določeni letos za ameriško vojsko, znašajo 12.5 milijard dolarjev ali 700 milijard dinarjev.

VOJNE ŽRTVE FRANCIE

Francoski listi so objavili spomenico francosko-ameriškega komiteja, v kateri se navajajo podatki o izgubah Francije v dosedanji vojni. Po teh podatkih je imela Francija v vojni z Nemčijo 1.5 milijona mrtvih in ranjenih.

JAPONSK INAČRTI

Nova japonska vlada kneza Konoja je izdelala dalekosežn načrt japonske zunanje politike. Nova vlada se namerava še tesneje nasloniti na os Rim-Berlin. V to svrhu bo obiskal osni prestolnici sam japonski zunanji minister, ki se bo tam razgovarjal o novem redu na svetu. O novi ureditvi sveta naj bi se vršila pogajanja med vzhodno-azijskim blokom (Japonska, Kitajska in Mandžurija) panevropskim blokom pod vodstvom Nemčije in Italije, vseameriškim blokom in sovjetskim blokom. Ti bloki

Položnice

V današnje številko »Kmet. lista« smo priložili nekaterim zamudnikom poštne položnice ter prosimo vsakogar, ki je prizadet, da naročnino vsaj do konca tega meseca zanesljivo poravnava.

naj bi rešili vsa vprašanja, ki se tičejo kolonij, denarja in vseh prirodnih bogastev.

REKORD RUSKEGA PADALCA

Sovjetski major Karahanov je prvak padalcev. Nedavno je izvršil svoj 590 skok s padalom iz letala. Postavil je nov svetovni rekord. Skočil je iz višine 12.443 m. Z zaprtim padalom je letel 11.800 m. Aparat se mu je odprl šele v višini 643 m. Toplotna razlika pri odskoku do doskoka na zemljo je znašala 70 stopinj Celzija.

Admiral sovjetske mornarice Kuznecov je izjavil ob priliki dneva mornarice, ki so ga slavili po vsej Rusiji, da je že sedaj rusko vojno brodovje med najmočnejšimi na svetu. Lansko leto je bilo spuščeni v morje 112 vojnih ladij letos pa že do sredi leta 168. Število sovjetskih podmornic je že sedaj največje na svetu. V teku dveh let bo sovjetska mornarica dorasla po številu in tonaži angleški.

PREKOP DNJEPR — BUG

»Slovenski dom« je pred kratkim poslal v javnost seznam tistih slovenskih intelektualcev, ki so oblastem predložili pravila za »Društvo prijateljev Sovjetske Rusije«. Dne 3. avgusta 1940 je omenjeni list prinesel naslednjo vest:

Moskovsko časopisje poroča, da bo te dni do konca dograjena vodna »cesta«, ki bo vezala ruski reki Dnjepr in Bug. Ta prekop bo dolg v celoti 202 km. Na ta način bosta zvezana po vodni poti Črno in Vzhodno morje.

Po pisanju moskovskega lista »Krasnaja Flot« bo imel prekop med Dnjeprom in Bugom velik pomen tudi za trgovski promet med Nemčijo in

Ruski liki

JOŽEF STALIN

Njegovo pravo ime je Jožef Visarionovič Džungašvili. Rodil se je l. 1879. Njegov rojstni kraj je Gora pri glavnem mestu Georgije Tiflisu. Stalinov oče je bil čevljar, po poreklu pa je izhajal iz nižjih georgijskih plemičev. Stalinova mati Jekaterina je bila ob rojstvu današnjega vodje Sovjetske Rusije stara šele 20 let. Jožef je bil njen četrti otrok. Da bi izboljšala življenjski položaj svoje družine, je hodila žena čevljarja Džungašvilija k bogatejšim sosedom prat in krpat perilo.

Oče je mladega Stalina namenil čevljarjski obrti, mati pa se je tej misli krepko uprla in kot enajstletni deček je Stalin prvič prestopil šolski prag. Tedaj ni znal niti besedice ruski in še danes govori Stalin ruščino z lahkim georgijskim naglasom. Georgijski jezik se od ruskega razlikuje ravno tako kot se na primer slovenski od grškega. Tudi je georgijski abecednik popolnoma drugače sestavljen kot ruski. Georgijci so v narodno karakternem smislu precej podobni Srbom. Kakor poslednji v srednji Evropi, tako so Georgijci v Rusijo branili Turkom dostop. Georgijci so izrazit graničarski narod. So telesno silno odporni in jeklenih živcev, duševno pa gibčni in nadarjeni.

Že koj pri vstopu v šolo je Stalin občutil prvo socialno krivico. Njegovi součenci so bili namreč sinovi ruskih pravoslavnih popov ter nižjih georgijskih plemičev, ki so na »Sosota«, kot so v domači hiši in vasi imenovali Stalina, precej pisano gledali in ga stalno zbadali s »čevljarčičem«. Neki ameriški književnik pravi, da se je tozadevno godilo Stalinu prav tako kot nekdaž v častniški šoli Napoleonu, katerega so venomer dražili, češ da ni Francoz in da je premajhne

postave za topničarskega oficirja. Stalin je sicer visoke rasti, primera med njim in Napoleonom pa je vendarle prav dobra.

Po izstopu iz šol se je mladi Stalin spoznal z nekaterimi marksisti, ki so mu dali v roko mnogo marksističnih in revolucionarnih brošur in knjig. Stalin je takoj postal navdušen pristaš ideologije marksizma ter se pridružil raznim tajnim društvom, stremočim za socialno in narodno preosnovo ruske države in ruskega naroda.

L. 1912. je bil narodni poslanec v ruski narodni skupščini, nazvani Duma. Kot tak je napisal svojo prvo knjigo o socializmu in socialnih vprašanjih. Bil je zelo marljiv in delaven. Zastopal je socialistično stranko na marksističnih kongresih v Stockholmu, Pragi in Krakovu.

Zaprta in pregnana je bil petkrat, uspelo pa mu je, da se je neprijetnosti zaporov in prognanstev vseh petkrat rešil. Ko je bil pregnan v rodno Kavkazijo, je kljub vsem življenjskim tegobam izdajal v georgijskem jeziku marksistično in revolucionarno usmerjen list »Čas«. Ko je bil še drugič poslanec, je začel skupno s svojimi somišljeniki, izrazitimi revolucionarji, izdajati še danes v ogromni dnevni nakladi 3.500.000 izvodov izhajajoči list »Pravdo«. Pri tem listu je bil eden najpridnejših urednikov in novinarjev sedanji vrhovni komisar Vjačeslav Molotov.

Oktobrska revolucija tisoč devet sto sedemnajstega leta ga je zatekla — v okovih, v daljnem polarnem mestu Turnhansku. Po izteku revolucije je stal Stalin na trdnih nogah. Pred njim je ležalo nedovršeno delo, ki ga je bilo treba vzeti v roke. In takšne trdne in marljive roke je imel Stalin. 10. oktobra 1917. je bil namreč osnovan boljševiški Politbiro, vrhovna oblast v Sovjetski Rusiji. V njem so bili poleg Ljenina še Stalin, današnji »emigrant« iz Sovjetske Rusije Bronstein-Trockij, pred leti zrušena trockista Kamenjev in Zinovjev, že tudi ustreljeni Sokolnikov in končno Bubnjov.

Ko se je osnovala prva boljševiška vlada, je dobil Stalin komisariat za delo. Kasneje mu je bilo poverjeno mesto komisarja za narodnosti Sovjetske Rusije, kajti vsi so se smatrali, da je za ureditev narodnostnih vprašanj v sovjetskem imeriju ravno Stalin kot pripadnik neruskega naroda najbolj sposoben. Tudi član vojnega revolucionarnega kabineta je bil Stalin, čeprav v aktivne borbe s carističnimi in poljskimi legionarskimi četami ni prav posebno posegal. Pa mu tudi ni bilo treba, kajti Sovjeti so mnogo bolj rabili njegovo bistro in trezno glavo v komitetu kot pa njegovo puško na fronti. Vendar nikar ne mislite, da se Stalin ni udeleževal nikakih borb. Boril se je skupno z današnjim prvim sovjetskim maršalom Vorošilovim in sedanjim načelnikom generalnega štaba maršalom Sapošnikom po vseh odsekih zapadne sovjetske fronte.

Rusijo. Dalje bodo popravljeni tudi zastareli in delno neuporabljivi tako imenovani oginjski prekopi v bivši Vzhodni Prusiji.

Pri graditvi prekopa med Dnjeprom in Bugom je bilo zaposlenih 220.000 delavcev. Ta vodna cesta je zdaj plovna od Kijeva do Brest Litovska, torej do tistega področja, kjer se križajo ruski in nemški interesi.

Napovedujejo, da bodo ta novi prekop v najkrajšem času odprli in izročili prometu in da se bo teh slovesnosti udeležila tudi posebna vladna komisija.

DRUGA PLAT

»Slovenski dom« iz znane ljubljanske Koprarjeve ulice je dne 3. avgusta t. l. prinesel o »prijateljih rdečega imperializma v Sloveniji« sledeče poročilo:

»Da dopolnimo »Jutrova« poročila o pripravah za ustanavljanje sovjetoljubskih društev v Sloveniji, moramo poročati še, da so bila 6. julija vložena tudi pravila za ustanovitev Jugoslovansko—ruske lige (JKL) za državsko banovino. Med predlagatelji drugega društva prijateljev rdečega imperializma pri malem slovenskem narodu, so:

Dr. Geržina Franc, trgovec, nekdanj ugleden sodelavec kralj. senatorja g. Puclja.

Kornhauser Drago, odvetnik, bivši samoslovenski nacionalist, bivši urednik »Slovenije«, zadnje čase voditelj in kandidat Hodžerove fašistične stranke v Sloveniji.

Vadnjal Stane, uradnik OUZD, bivši orjunec (pravilno: orjunaš op. ur.) iz časov, ko je t aorganizacija s primožji mečkala prste komunističnim delavcem najiskrenejšim prijateljem Sovjetske Rusije.

Rakočević Milan, dopisnik »Pravde« (toda ne moskovske, ampak beograjske! op. ur.) v Ljubljani, Črnogorec. Med predlagatelji je radi tega, da ostane zvest črnogorskemu geslu: »Nas in Rusov je sto milijonov«.

Kaiser Karol, trgovec v Ljubljani.

Koprivec Stane, vulkanizer v Ljubljani.

Iz naših krajev

× **Nemški denarni zavod** »Wiener Bank Verein« je odpustil vse židovske nameščence pri svojih podružnicah v Beogradu, Zagrebu in Novem Sadu. Odpuščenih je bilo 41 uradnikov.

× **Iz zaporov** beograjskega okrožnega sodišča so pobegnili trije nevarni zločinci. Eden od njih je bil obsojen na dosmrtno ječo, druga dva po na večletno robijo. Uvedena je bila preiskava o skrivnostnem pobegu zločincev.

× **Vlom.** Sredi dneva je bilo vlomljeno v stanovanje ljubljanskega zdravnika dr. Alberta Trtnika. Vlomilec je odnesel za več kot 50.000 din vrednosti zlatin.

× **Minister za notranje zadeve** je odredil, da se imenuje nova vas na področju občine Srednja vas v Bohinju Goveljek.

× **Na otoku Javi** je izvršil samomor, kapetan ladje »Tomislav« Cvetko Jakšič. Ladja se je vračala iz Amerike. Vzrok samomora ni znan.

× **Na 8 let robije** in trajno izgubo državljanjskih pravic je bil obsojen pred ljubljanskim okrožnim sodiščem France Kavčič, ker je pokradel pri zlatarju Černetu za 180.000 din raznih zlatih ur, verižic, draguljev itd., ter 8200 din v denarju. Černe je dobil vse pokradeno blago nazaj in tudi večino denarja.

× **V Novem mestu** namerava zgraditi tvrdka »Novobor« tovarno za umetna tekstilna vlakna iz lesa, slame in mleka. Družbo »Novobor« je lastnica elektrarne v Luknji pri Novem mestu, ki jo namerava povečati in njeno silo uporabiti pri novi tovarni.

× **Strahovit vihar** je polomil v gozdovih brodske imovne občine okrog 15.000 kubičnih metrov lesa in napravil milijonsko škodo.

× **Slovaška delegacija** se mudi v Beogradu že teden dni in hoče skleniti z našo državo trgovinski sporazum.

× **Slovenski umetniki** bodo v septembru razstavili v Zagrebu svoja dela.

× **Letošnja tobačna letina** obeta biti zelo dobra. Iz Mostarja poročajo, da bo dosegel pridelek tobaka v banovini Hrvatski 1.200 vagonov blaga. Nasajenih imajo 300 milijonov sadik.

× **Slaba vest ga je gnala v smrt.** V okolici Subotice se je obesil Bela Sabik, star 18 let. Domov je prišel pijan in mati ga je vsled tega močno pokarala. Sin je mater pretepel, a drugi dan se je obesil.

× **V Subotici** so tatovi vlomili v pisarno ravnatelja zavarovalnice »Rossia Foncier« ter pokradli mnogo denarja ter zlato dozo, vredno 28.000 din.

× **Vzajemna zavarovalnica** je obhajala te dni 40letnico svojega obstoja.

× **S posebno uredbo** so bile zvišane državnim uslužbencem draginjske doklade od 50 do 200 din in za vsakega otroka po 50 din mesečno.

× **Županska zveza JRZ iz Slovenije** je priredila za svoje člane počitniško potovanje po Dalmaciji. Po izjavi predsednika Županske zveze g. Nande Novaka je bilo potovanje županov povsem zasebnega značaja in so si župani ogledali veselo kopalniško življenje in tujski promet v Dalmaciji iz osebne želje.

× **V Splitu** so trije razbojniki napadli nekoga pismonošo pri belem dnevu in mu odvzeli 15.000 din.

Čitajte in naročajte »KMETSKI LIST«!

Žabkar Janez:

Oj, naše dekle!

Obrisi so postajali večji in določnejši in v Pepci se je pretrgalo nekaj na dvoje ko je uzrla — lastno mater. Razločno je zapazila na njenih kmetskih ovenelih in orumenelih licih čudno, čudno žalosten in trpek nasmešek.

Nasmešek je začel zavzemati vedno večja razsežja in Pepca je v njem zapazila bolj in bolj žalostne poteze.

Ali ni to morda žalost v takšni obliki, da jo zrem lahko s telesnimi očmi?

O, kako grozna je žalost, če jo lahko kar takole z očmi zreš!

In te materine oči, kakšen čuden kovinski sijaj imajo.

Nenadno se je mati zresnila in čez obraz so šinile popolnoma drugačne sence in črte. Dvignila je svoje od dela žuljaste in izsušene roke in jih jela sili Pepci, svoji hčeri, pred obraz.

Še dolgo je Pepca s tesnobo v srcu pomnila, da se je pričelo iz teh materinih rok nenadoma kaditi in da se je dim zgoščeval vedno bolj; njegov duh pa je bil zoprnejši in zoprnejši.

Podoba materinega obraza je ugaševala, samo iz rok in prstov se je še dvigal sivkast dim. »Mati, mati, ne zapustite me!« je obupno planilo v Pepci ko je videla, da se obraz polagoma oddaljuje.

Čisto slaba in polna vseh negotovosti se je poskušala dvigniti s stola, pa ni šlo nikamor. Ni se mogla domisliti kaj se je z njo zgodilo in že ji je spolzela glava nazaj proti mizi. In znova jo je v duši zbudila podoba žalostnega materinega obraza in njenih odimljenih rok.

Za hip se ji je v glavi zjasnilo in znašla se ji je misel, da ne sme umreti ker tega noče njena draga mati. Zato jo je prišla kdove po kak-

šni poti posvarit in ji vlit nove moči za življenje.

Z naporom vseh sil se je dvignila in se optekla k plinovodu. Hotela je zakašljati, a grlo ji je bilo neznansko stisnjeno in suho. Z otrdelimi prsti je zavila kljukico cevi iz katere je sikajoče uhajal ostro duhtuč ubijalski plin.

Še toliko moči je imelo njeno ubogo in izmučeno telo, da se je privlekla do okna. Ko ga je s težavo in počasi odprla, se ji je znova vse zavrtalo pred očmi kajti začutila je, da je svež zrak naravnost butnil ob njo. Če se ne bi oprjela podoknja, bi prav gotovo padla.

In ropot bi zbudil gospodično Magdo. Saj res, Magdo!

Zdaj ji je šele prišlo na misel, da je bil tisti čudni in odurni glas, ki je prihajal med plesalce v bleščeči dvorani glas njene krute gospodarice Magde.

Da, prav tisti odurni glas je bil, ki je vse to krasno plesno razpoloženje in čudovito lepo godbo motil.

In njena mati je ta glas prepodila!

Pepčini možgani so bili že vse preveč izmučeni, da bi lahko mirno in stvarno presojali ves njen žalosten položaj. Vedela je samo to, da je morda ne bi bilo več med živimi, če ne bi prišla pred njene duševne oči — mati.

Pustila je okno odprto in vsa uničena se je odvrnila v svojo kamrico, katere majhno okence je bilo obrnjeno v vrt.

Le kaj bo dejala Magda, če bo za vso to njeno nočno storijo zvedela ali vsaj kaj zapazila? Spet jo bo psovala in tepla. Že se je zahotelo Pepci, da bi se vrnila v kuhinjo in znova odprla plin.

Toda ne, ne! Le v kuhinjo ne več! Tako grozen je tisti odurni glas in materin obraz tako žalosten! Pa kadeče se roke in tisti čudni, siv in smrdljivi dim iz njih!

Vsa razdvojena se je za silo razpravila in legla. Kot bi mignil je zevzel njeno ubogo telo globok in trden spanec.

Tako čudnega spanja kot ga je imela tisto žalostno noč, Pepca še nikoli ni doživela. V dnu duše jo je bodlo nekaj. Pravih sanj sicer ni imela, v spominu pa so ji vendar ostale nekatere malenkosti.

Takoj ko jo je pričel premagovati spanec, se ji je zdelo, da se je v njenem do smrti izmučenem telesu nekaj premikalo kot bi prav iz srede srca težak granik s težavo nekaj privzdigoval. Najhuje jo je pri tem bolelo, da se je v njej vedno vse zvrtilo, če je le pomislila, kako odurno med vzdigovanjem škripljejo granikove vrvi.

Vprav zajedel se ji je granik v prsa in jo tiščal kot tišči strahopetnega grešnika že sama misel na smrt in sledečo ji domnevano veseljno sodbo.

Od časa do časa ji je vztrepetalo srce in kri ji je butnila v glavo in preplavila možgane kot reka obrežno grmičevje.

Navsezadnje je pričela Pepca v sunkovitem tempu padati. Hotela je zakričati. Zgrabil jo je prav tak občutek, kot da bi padala naravnost v sikajoče žrelo ogromne ostudne pošasti.

Nenadno je vse izginilo in Pepca se ni zavedala prav ničesar več.

»Pepca, ljuba, preljuba moja Pepca, ali me ne poznaš? Spoznaj no vendar svojo drago mamo, ki stoji tule ob tvoji postelji in komaj čaka, da se zaveš!« je udarilo v Pepco, ko so se ji pričele prav nalahno odpirati oči in zreti skozi nekam znane ji megle, izza katerih se je premikala čudna gmota in proti njej nekaj iztegovala.

Le kje in kje je že videla te čudne in svinčene megle, ki za njimi stoji tista črnkasta lisa?

(Dalje)

Zivinorejci

Ne pritožujte se o slabem uspehu pri živinoreji, dokler ne poskušate z najboljšim redilnim pripomočkom Pekk in Osan, za vse živali.

Pojasnila daje in izvršuje naročila M. Žigon, Skofja Loka.

× **Svinja je razgrizla otroku obraz.** Triletni otrok Marije Žalac iz Cetingrada je ostal sam na dvorišču. Napadla ga je stara svinja in ga vsega razgrizla po obrazu. Otroka so rešili mimoidoči ljudje.

× **Srce na desni strani** je imel novorojenček Danile Blagojevičeve iz Maljinca pri Knjaževcu. Otrok je takoj po porodu umrl. Pri raztelesenju je zdravnik ugotovil, da je imel otrok srce na desni strani.

Novi zlati rudniki v Rusiji. V Sibiriji so odkrili bogate zlate rudnike. Prvi dan, ko so pričeli kopati, so izkopali več kot 3 kg čistega zlata. V nedavno opuščnem zlatem rudniku v Sverdlovsku je našel kmet za en kg težko zlato kepo. V rudniku so delo obnovili in naleteli na nove zlate žile.

× **V Split** sta prispela dva turška novinarja, ki potujeta po naši državi in proučujeta razmere med našim narodom.

× **Pomorski promet** v naših lukah je silno padel in zveze naših pomorskih mest z drugimi državami so popolnoma prekinjene.

× **Stara avstrijska granata** je na drobne kosce raztrgala 13 letnega dečka Ante Lovrić Stipanova. Deček je našel granato v morju blizu šibenika. Potegnil jo je iz vode in se z njo igral. Granata je pri tem eksplodirala in dečka ubila.

ČITAJTE IN NAROČAJTE »KMETSKE LIST«!

Iz tujine

■ **Objavljen je bil pravilnik** o hmeljarskih združenjih. Pravilnik predpisuje, da se morajo ustanoviti po vseh hmeljarskih okrajih hmeljarska združenja, katerih član mora biti vsak lastnik hmeljarskih nasadov. Hmeljarska združenja bodo imela tudi svojo centralno zvezo.

■ **Ruski manevri.** Ob reki Amur na Daljnem vzhodu so se pričeli te dni veliki manevri ruske vojske. Manevrov so se udeležile vse vrste orožja. Tudi ruska mornarica na Kaspiškem morju se je zbrala v pristanišču Baku, kjer se je vršila smotra.

■ **Turčija** je imela po zadnjem ljudskem štetju, ki je bilo izvršeno 1936. leta, 16,2 milijona prebivalcev. Letošnjo jesen se bo vršilo novo ljudsko štetje.

■ **Rusko časopisje** hudo zamerja finskim po licijskim oblastem, ker so na večih krajih preganjale ljudi, ki so se zavzemali za ozko povezanost Finske s Sovjetsko Rusijo in za čim

Angleški general E. Ironside

večje prijateljstvo z veliko sosedo. Celo komisar za zunanje zadeve Molotov je omenil v svojem govoru te slučaje in posvaril Finsko, da bi moglo tako postopanje poslabšati medsebojne razmere.

■ **Italijanski kralj** je obhajal te dni 40-letnico, odkar je zasedel italijanski prestol.

■ **Otroci belgijskega kralja** Leopolda, ki so se zatekli po kapitulaciji belgijske vojske v Francijo in od tam v Španijo so se te dni vrnili v Belgijo.

■ **Preseljevanje Nemcev.** Nemška komisija, ki se pogaja v Moskvi za preselitev Nemcev v Rajh, bo kmalu končala svoje delo. Po doseženem sporazumu se bo preselilo iz Besarabije 80.000 in iz Bukovine 35.000 Nemcev.

■ **Ruski listi poročajo** o težkočah, ki ima nemška vojna industrija zaradi neprestanih angleških letalskih napadov na nemška industrijska središča. V Porurju se je morala proizvodnja v raznih podjetjih omejiti. Tudi v žel. prometu so nastale motnje zaradi angleškega bombardiranja.

■ **V Braziliji nameravajo** tudi letos pokuriti ogromne množine kave, ker je ne morejo nikamor izvažati. Druga leta so jo tudi zmetali v morje. Sedaj so toliko napredovali, da z njo kurijo stroje.

■ **Vatikan** je podvzel nov poskus posredovanja za mir, tako poročajo nekateri časopisi. Angleški poslanik pri Vatikanu je baje odpotoval v London z novimi mirovnimi pogoji.

■ **Po Moskvi** so bili nalepljeni plakati s pozivi, da se morajo vsi moški prebivalci Sovjetske Rusije v starosti od 19. do 50. leta vpisati v vojaške sezname ter se ponovno zgledati pri nabornih komisijah v kolikor še niso bili potrjeni za vojaško službo. Prav tako se morajo vpisati v vojaške sezname vse bolničarke.

■ **V Turčiji** se je ponovil zelo močan potresni sunek, ki je porušil 12 vasi. Ubitih je bilo 300 ljudi in nad 1300 ranjenih. Potres so čutili od Črnega morja do Ankare.

Zakladi ruskega gospodarstva

UVEDBA NEP-A

V prvem razdobju svoje vlade so Sovjeti hoteli doseči vsaj tisto višino proizvodnje, ki jo je imela Rusija l. 1913. Večina tvornic in drugih važnih naprav je bila zaradi dveh vojn, svetovne in državljanske, uničena ali zanemarljena.

S popolno zmago sovjetizma so bile mere vojne komunizma odveč.

Nep je v prvi vrsti težil za tem, da rusko ljudstvo in njegove široke mase privadi na nov način družabnega življenja. Nekateri so Sovjetom očitali, da Nep ni nič drugega kot strah pred morebitnim kapitalističnim vplivom. To seveda ni res. Razumeti moramo, da je treba narod na vsak nov družabni red šele priučiti. To ne gre tako naglo kot mnogi očitovalci in kritiki mislijo. Z Nepom so si Sovjeti zagotovili odločbo v poljedelstvu. V rokah so držali tudi vse druge gospodarske panoge: banke, široko industrijo, rudnike, promet in monopol na zunanjo trgovino.

Tako vidimo, da so Sovjeti rusko ljudstvo polagoma navajali k novemu življenjskemu in gospodarskemu načinu.

Prvi ukrep Nepovske politike je bil slovit Ljeningov dekret o davkih, ki se naj plačujejo z deželnimi pridelki. Na ta način je bilo odrejeno, da daje kmet državni zajednici na vsakega toliko časa gotovo količino žita itd. z drugim svojim pridelkom pa lahko razpolaga po svobodni volji. Kmetu je takšno plačevanje davkov godilo. Saj sedaj je dobro vedel, da mora državi oddati gotov del svojih pridelkov, z drugimi svojimi pridelki pa svobodno razpolaga. Zato zaznavamo pri ruskem kmet-

stvu, da je pričelo zemljo pridneje obdelovati. Na mah so bile posejane ogromne površine ruske zemlje. Poljedelstvo in živinoreja sta se hitro dvigala.

Kakor kmetom, tako je tudi obrtnikom, trgovcem ter manjšim in srednjim industrijskim podjetjem dal Ljening s svojimi ukrepi večji razmah. To je privedlo do močnega industrijskega in trgovinskega porasta Sovjetske Rusije. Gospodarsko življenje se je vedno bolj dvigalo in se pričelo širiti na najrazličnejše, dotlej v Rusiji še nepoznane gospodarske panoge.

Glavna zasluga Nepovske politike pa tiči v ustvaritvi *sohvozo* in *kolhozov*. Sohvozi so državna veleposestva v podeželju, kolhozi pa kmetske socialistične zadruge. Če pogledamo bolj potanko, lahko rečemo, da je kolhoz nekaka modernizirana staroslovanska zadruga. Razlika je le v tem, da je staroslovanskega starosta sedaj zamenjala sovjetizirana država.

Istočasno je Ljeningov Nep dopuščal še nekaj privatnega kapitala in to zlasti po mestih obrtnikom in manjšim tovarnarjem, na deželi pa kulakom. Kaj so kulaki, smo v teku našega razpravljanja o Sovjetski Rusiji že povedali. To so trdni kmetje, enaki približno našim gruntarjem. Marsikdo bo rekel, da se mu čudno dozdeva, kako to, da so Sovjeti, ki jih je pri nas gotova propaganda razkričala kot najhujše podleže in roparje na svetu, dopustili privatno lastnino. Temu bodi rečeno: pri vsakem uvajanju novega družabnega sistema je treba s časom in njegovo počasnostjo potrpeti, kajti čas je lahko nevaren nasprotnik, če ga poskuša kdo nasilno prehte-

vati. To velja tudi za Rusijo, posebej še za današnjo, Sovjetsko. Na ruskega človeka moramo pravilno gledati. Vedeti moramo, da ruski človek skoraj do revolucije l. 1917 ni poznal napredka in vsaj približno taki meri kot so ga poznali v zapadni Evropi in v Ameriki. Zato je razumljivo da je carska Rusija za ostalim svetom zaostajala za celo stoletje, če ne še več.

In teh deset in desetletij ni mogoče nadoknaditi kar takole v en dan. Treba je načrtnega dela in pridnosti, potem srčne kulture in stanovske zavednosti. Vsako nesmiselno dejanje pri takem dohitevanju napredka pomeni novih par let zaostanka

FINSKA NA VRSTI?

Moskovski listi so te dni obširno pisali o teroru finskih oblasti proti onim, ki so prijateljsko razpoloženi do Sovjetske Rusije. Listi zelo ostro obsojajo ta teror in poročajo v zvezi s tem, da je prišlo v Helsinkiju in v drugih mestih Finske zadnje dni do velikih spopadov s policijo ter da je bilo mnogo ljudi ranjenih in zaprtih. Vsi listi pozivajo vlado, naj temu početju napravi konec. V moskovskih diplomatskih krogih prevladuje mnenje, da je to pisanje moskovskega tiska simptomatično in da se lahko z vso gotovostjo pričakuje, da bo doživela Finska enako usodo, kakor so jo doživlele baltske države. Resnost položaja dokazuje tudi dejstvo, da je finski poslanik v Moskvi Paasikivi nenadno odpotoval v Helsinke.

Nedvomno je Nep v ogromni meri dvignil vse rusko notranje in zunanje gospodarsko in socialno življenje. To nam izpričuje, da so Sovjeti že čez nekaj let po vpeljavi Nepa dosegli proizvodnjo iz carskega 1913. leta. Že leta 1925. so v proizvodnji električne energije presegli predvojni nivo. To leto je SSSR proizvedel preko 3 milijarde kilovatnih ur, do-

■ V Rumuniji so imeli letos zelo dobro letino in bodo imeli mnogo pšenice in koruza za izvoz.

■ Mehika je sklenila uvesti splošno vojaško službo. S tem bo imela vsa Severna Amerika uvedeno splošno vojaško obveznost.

■ V Alzaciji so odstranile nemške oblasti vse francoske napise in jih nadomestili z nemškimi. Nemško časopisje poroča, da bosta v kratkem Alzacija in Lorena priključeni Nemčiji. Ti dve deželi je Francija v pretekli svetovni vojni vzela Nemčiji in ju priključila Franciji.

■ Tako znajo samo Rusi. Te dni je bila odpravljena železniška proga, ki veže Leningrad

Hitlerjeva zastava plapolja na francosko-španski meji

z novo finsko-karelijsko republiko. Proga je dolga okrog 130 km in so jo zgradili v par mesecih.

■ Društvo prijateljev Sovjetske zveze v Helsinkih — poroča ljubljanski »Slovenski dom« iz Kopitarjeve ulice — je 1. avgusta letos priredilo ob svojem rednem sestanku hude demonstracije proti finski vladi. Nastopiti je morala celo policija.

■ Finski državni predsednik Kallio je po poročilih »Slovenskega doma« izdal naredbo, ki prepoveduje vsa nadaljnja zborovanja. Za vsak sestanek je potrebno policijsko dovoljenje. Do te prepovedi je prišlo ker so razni simpatizerji Sovjetske Rusije prirejali zadnje čase vedno hujše demonstracije in se sedanja finska vlada resno boji, da bi te in slične demonstracije skalile odnose med Finsko in Sovjeti ter privedle Sovjetsko Rusijo do ponovnih diplomatskih in morebitno tudi vojaških nastopov napram republiko Finski.

■ Ognjenik Ključevskaja na azijsko-sovjetskem polotoku Kamčatki je po sovjetskih poročilih pričel močnejše bruhati. Zadnjič je bruhal 1. 1933. Ključevskaja je visoka 4916 metrov.

■ Sovjeti so 1. 1939. izdali okrog 750 milijonov knjig.

■ V Rusiji izhaja čez 8.850 časopisov. Tiskani so v 66 jezikih.

■ Na dan izide v Sovjetiji 39.000.000 izvodov raznih časopisov.

Sovjetski časopis »Krestjanska gazeta« (po naše »Kmetški list«) izhaja v 4.317.000 izvodih.

■ 1.293.000 ha zemlje je posejano v Sovjetski Rusiji samo s sladkorno peso.

■ V Rusiji, trde nekateri, je sovjetska vlada izdala knjigo, v kateri potanko opisuje in razlaga vzroke in potek sovjetsko-finske vojne iz leta 1939.

■ Ruske njive in polja, na katere so ohvozi in kolhozi posejali pšenico, merijo 47.383.000 ha

Z bombažem je zasejane za 3.146.000 ha zemlje, z lanom 2.113.000 ha, s sadnim drevjem, krompirjem in zelenjavo 38.100.000 ha površine.

■ Francosko časopisje poroča, da so postavili Nemci ob Kanalski obali veliko število daljekosežnih baterij, ki bodo ščitile z zapornim ognjem nemške transporte vojaške na angleško obalo.

■ V afriški vojni so sestrelili Angleži v toku meseca julija 49 italijanskih letal. Angleži so bombardirali in zažgali italijanske petrolejske zaloge v Bardiju, Asmari in Massau.

■ Italijani so potopili v Sredozemskem morju najmodernejšo angleško podmornico »Oswald«.

■ Nemški letalski napadi na angleške tovarne, skladišča, pristanišča in druge vojne cilje se neprestano nadaljujejo. Nemške podmornice in letala so potopila že več kot za en milijon ton angleških trgovskih ladij.

■ Amerika je pretekli teden izročila Angliji 60 rušilcev. Amerika vsak dan močnejše podpira Angleže z vojnim materialom in se v sil-

„EKONOM“

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši) Telefon interurban 25—06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo operkarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

čim je produkcija teh v l. 1913 znašala le 2 milijardi.

Kasneje se je Nepovsko gospodarstvo iz leta v leto podvojevalo. L. 1923 je bilo n. pr. v industriji vloženi 245.300.000 červoncev (červonec = sovjetski naziv za bivši rubelj), l. 1925 pa že 877.000.000.

Privatni kapital se je še najbolj držal v privatni trgovini. Toda socialistični trgovinski sistem ga je iz dneva v dan huje izpodrival. L. 1924 je privatni kapital v trgovino štel še 45% vsega kapitala, l. 1928 pa še samo 20%.

Navedeno nam kaže, da je socializacija države iniciativo privatnega kapitala polago ma izpodrinila. Pa še nekaj razvidimo iz naših izvajanj, namreč, da ni res, da so Sovjeti takoj ko so prišli na oblast, s kruto silo vse in vsakogar razlastili kot to večkrat pridigajo protisovjetski modrijani. Nasprotno se prepričamo, da so Sovjeti dani položaj popolnoma razumeli. Zato so svoje socialistične, oz. boljševidske ideje najprej v manjših, kasneje pa v večjih obrokih nudili ruskemu ljudstvu.

PRVA PJATILJETKA

1928—1932

Kaj je pjatiljetka (petletka)? Pjatiljetka je gospodarsko-socialni načrt, ki stremi za tem, da se v petih letih skuša točno po načrtu, ki ga sestavijo gospodarski in deloma tudi politični strokovnjaki, doseči gotovo višino gospodarskega in socialnega stanja vse države. Na oživotvorjenje pjatiljetkega načrta so pozvane vse razpoložljive sile naroda. Vsakdo je dolžan, da v tem kolektivu (zajednici) čim uspešneje pripomore do izpeljave zadanih načrtov.

Uvedba prve pjatiljetke je takoj za Nepom prvi uspešni korak naprej k napredku. Sovjeti so namreč točno uvideli, da je treba rusko industrijo dvigniti na nivo industrije v Zedinjenih državah, Veliki Britaniji, Franciji

in Nemčiji. Uvideli pa so tudi, da s takimi tehničnimi pogoji, pod katerimi je dotlej delal sovjetski delavec, pač ne morejo pričakovati kakega uspešnejšega dviga svoje industrije. Tudi na poljedelstvo so gledali s treznim očesom. Če hoče industrija uspešno obratovati, mora imeti na razpolago surovine. Te pa se dobe potom izkopavanja iz zemlje ali potom poljedelstva oz. gospodarstva. Če pa ni rudnikov in dovolj traktorjev, umetnih gnojil itd., tudi industrializacija države ne pride nikamor naprej. In če ni industrija na gotovi višini, tudi rdeča vojska ne more biti dovolj dobro oskrbovana z najpotrebnejšimi stvarmi.

Vse to so sovjetski oblastniki vedeli in sovjetska vlada je dala tako zvanemu Gosplanu (državni komisiji za gospodarske načrte) nalogo, da pripravi več načrtov, po katerih naj bi se sovjetska proizvodnja v čim krajšem času kar najbolj dvignila. Gosplan je izdelal več načrtov. Po teh naj bi Sovjetska unija po 35 letih dosegla produkcijsko višino Zedinjenih držav (USA je najproduktivnejša dežela na svetu!). Načrte so dobile v presojo in pretres posamezne sovjetske organizacije ter delavski in kmetijski sovjeti. Tem se je čas 35 let zdel predolg, toda vlada kljub temu načrta ni odbila, ampak se je z vsemi razpoložljivimi silami takoj vrgla na njega oživotvorjenje. Zavedala se je, da bo treba ogromno žrtvovati, kajti USA je bila gospodarsko za celih 150 let pred Sovjetsko Rusijo!

Ob uvedbi prve pjatiljetke so zšle tri debele knjige, ki so sovjetskim množicam natančno, do najmanjših podrobnosti razložile gospodarske in socialne namene Sovjetov. Po načrtu naj bi sovjetska proizvodnja po preteku petih let dosegla porast 165% prejšnjega, začetnega stanja.

V prvi vrsti so bile naloge prve pjatiljetke: 1. dvigniti sovjetsko industrijo na nivo

današnje svetovne industrije skupno z najmodernejšo tehniko; 2. preobraziti Sovjetsko Unijo iz agrarno in ekonomsko zaostale dežele, ki je industrijsko odvisna od drugih držav, v močno industrijsko deželo, ki naj bi bila od uvoza s strani tujih držav popolnoma neodvisna; 3. izgraditi gospodarske in tehnične pogoje za socializacijo države; 4. omogočiti razcepljenemu kmetškemu gospodarstvu, da lahko preide v kolektivno poljedelško gospodarstvo (s tem naj bi se dosegla socializacija vasi); 5. ustvariti močno državno obrambo, ki naj bo dovolj močna, da odbije vsak napad.

Popolnoma pravilno so razumeli Sovjeti, da je gospodarska moč zavisna od razvoja industrije in da brez razvite industrije ni mogoče imeti razvitega naprednega poljedelstva niti vojaške sile. Uvideli so, da brez industrije ni možen nikak socialni niti kulturni razvoj.

Zato so se vrgli najprej na izgradnjo težke industrije, ki je potrebna, da oskrbuje lažjo industrijo z vsemi potrebnimi stroji in produkcijskimi aparati. Stalin je na nekem zborovanju rekel: »Če Sovjeti ne bomo imeli težke industrije, bomo na milost in nemilost izročeni v krepplje tujih velikopitalističnih držav. Uvažati bomo morali kot doslej najrazličnejše industrijske proizvode. Lastna težka industrija in zlasti industrija za proizvodna sredstva, so osnovni pogoj za gospodarsko nezavisnost države!«

Del inozemskega tiska je nazval načrt pjatiljetke za marksistično utopijo (utopija pomeni ostvaritev fantastičnih načrtov), še večji vik in krik pa je zagnal tedaj, ko so Sovjeti izdali med sovjetske narode parolo, da se mora izvesti pjatiljetka že kar v štirih letih.

(Dalje.)

nih razmerah pripravlja sama na vstop v vojno. V kratkem bo uvedena obvezna vojaška dolžnost in poldrug milijon vojakov bo v najkrajšem času pod orožjem. Amerika si prizadeva, da bi imela najmočnejšo mornarico in najmočnejše letalstvo na svetu. Zato je bilo odobrenih v svrhu oboroževanja novih 400 milijard dinarjev. Glavna skrb Amerike je varnost na Tihem Oceanu in v vzhodnem indijskem območju, kjer leže bogate nizozemske, francoske in angleške kolonije.

■ **Sovjetski poslanik v Bukarešti** je izjavil, da zbiranje ruskih čet v Besarabiji nima nobene ofenzivnega namena in da gre zgolj za ukrepe v skladu s splošnim mednarodnim položajem. Sovjetska vlada smatra za svojo dolžnost, da izda vse potrebne ukrepe za varnost svojih meja. Ti ukrepi pa niso naperjeni proti nikomur.

■ **Angleška letala** so v zadnjih dneh uspešno bombardirala razna nemška petrolejska skladišča. Najhujše so bile prizadete bencinske zaloge v Hamburgu, Mannheimu in Haunu. Zaloge in skladišča v Hamburgu so vsa v razvalinah, kakor poroča švicarsko časopisje.

■ **Za glavni napad na Anglijo** so Nemci pripravili 30.000 vojnih letal. Težišče borbe se bo nahajalo v letalstvu in od njega bo odvisna zmaga ali poraz. Angleško letalstvo po številu še ne dosega nemškega, pač pa mu v tehničnem pogledu nič ne zaostaja.

■ **Del angleške mornarice** je zapustil Gibraltar in odplul v Anglijo, kjer bo pojačal domovinsko brodogradnjo pred glavnim nemškim napadom.

■ **Mesto Gibraltar** so Angleži skoro povsem razselili zaradi stalnih letalskih napadov. Promet skozi Gibraltarsko morskno ožino je popolnoma ustavljen. Italijanska letala so uspešno bombardirala tudi pristaniške naprave.

■ **V Rumuniji** je bilo aretiranih šest generalov, ki so bili obtoženi korupcionističnih dejanj za časa umika rumunske vojske iz Besarabije. Rumunsko časopisje napoveduje še nadaljnje aretacije visokih oficirjev in drugih rumunskih funkcionarjev.

■ **Vojno sodišče v Franciji** je že v tretjič sodilo francoskemu generalu De Gaullu, ki je pobegnil v Anglijo in tam sestavil novo francosko vlado ter prevzel poveljstvo nad vsemi svo-

bodnimi francoskimi četami, ki se hočejo boriti še naprej skupno z Angleži. Prvič je bil general De Gaul obsojen na 500 frankov globe, drugič na štiri leta ječe, a nedavno na smrt. O poslednji obsodbi je izjavil obsojeni general da je ničeva in da bodo sodniki že dali račun po končani sedanji vojni.

Sejmi

12. avgusta: Rakek, Svetina, Središče, Sv. Jurij pri Celju — okolica.
13. avgusta: Kamnik, Ormož, Ljutomer, Maribor, Dolnja Lendava.
14. avgusta: Leskovec, Toplice, Celje, Ptuj, Trbovlje.
15. avgusta: Trbovlje, Turnišče.
16. avgusta: Cerklje, Dolenja vas, Lesce, Lož, Škofja Loka, Šmarje, Trebnje, Vače, Sevnica, Vel. Lašče, Maribor, Mozirje, Vuzenica, Rakičane.

„Kmetijski list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Levo: Francoski železniški top na tračnicah, ki so ga Nemci uplenili, še preden so mogli Francozi z njim oddati le en strel. Desno: Kancelar Hitler med svojimi častniki za časa bojev v Franciji

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi najugodnejše kupite pri domačem podjetju

„MEDIC - ZANKL“

tovarne olja, lakov in barv — družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić — Centrala v Ljubljani, podružnica v Mariboru — Ekspoziture v Beogradu in Novem Sadu — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Razne vrste

zdravilnih zelišč

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z o. z., LJUBLJANA
Novi trg 3

Zahtevajte informacije — pošljite vzorce in ponudbe

Kmetijski hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257
Brzjav: „Kmetiskidom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive **4 do 5%** obrestuje po
Za vse vloge nudi popolno varnost!
Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!